

Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC), İngiltere ve Galler Muhasebe Meslek Örgütü (ICAEW) ile birlikte “**Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi**” konulu 6 parçadan oluşan bir **eğitim serisi** başlatmıştır. Beşinci olarak **Örnek Olay 5: Vergi Danışmanlığı** konulu çalışma yayınlanmıştır.

Bu seri 6 aylık bir süre içerisinde tamamlanacak olan eğitim materyallerini içermektedir. Bu çalışma ile amaçlanan, karaparanın aklanmasının önlenmesi sürecinin nasıl işlediği, karşılaşılan risklerin neler olduğu ve bu riskleri azaltmak ve kamu yararına olumlu bir katkı sunabilmek için neler yapılabileceği konularında muhasebe meslek mensuplarının bilgilendirilmesidir.

KARAPARANIN AKLANMASININ ÖNLENMESİ

Örnek
Olay

5

Vergi Danışmanlığı

Vergi danışmanlığı, meslek mensuplarının sunduğu en yaygın hizmetlerden biridir. Bu nedenle meslek mensupları, vergi hizmetlerinin karapara aklama amacıyla kullanılabileceğinin farkında olmalı ve bu konuda dikkatli davranmalıdır. Vergi borcu yapılandırma işlemleri, servet üzerinden alınan vergilerin kaçırılması veya cezai kovuşturmaların saklanması amacıyla kullanılabilir. Vergi uyumu hizmetleri sunan meslek mensupları, gerçek kazançlarını saklayan veya sahip oldukları varlıkları yanıltıcı bir şekilde sunmak isteyen müşterilerini ayırt edebilmelidir.

Suçlular vergi danışmanlığını nasıl kullanır?

Yasal vergilerden kaçınmak amacıyla kurulan yapılar, suç gelirlerini de içerebilecek bazı varlıkların veya nakitlerin hareketini sağlayabilir.

Suçlular, gelecekteki yükümlülüklerinden kaçınmak amacıyla varlıklarını ulaşılamayacak şekilde konumlandırmak için vergi tavsiyeleri arayan müşteriler gibi davranabilir.

Yasal vergi azaltma çalışmaları, yasa dışı vergi kaçakçılığına dönüşebilir. Vergi kaçakçılığından elde edilen gelirler cezai niteliktedir ve bu nedenle bir meslek mensubunun bu fonlarla olan ilişkisi karapara aklama suçu olabilir.

Suç gelirlerini sanki gerçek ticari gelirlermiş gibi göstererek, vergilerin bu gelirler üzerinden ödenmesini meşrulaştırmak için vergi sisteminin kendisi bile kullanılabilir.

Risk Temelli Yaklaşım nedir?

Muhasebe meslek mensupları, müşterileri için vergi danışmanlığı hizmeti sunarken aşağıdakileri dikkate almalıdır:

1. İstenen vergi planlamasının ticari, ailevi veya bireysel mantığı nedir?
2. Fayda sağlayacak olan kimdir?
3. Müşterinin geçmişinde vergi konularına uymadığına dair bir gösterge var mı veya hakkında vergi makamlarınca herhangi bir soruşturma yürütülmüş mü?
4. İstenen vergi planlamasının muhtemel başarısı, vergi kaçakçılığı olarak görülme riskine yol açacak şekilde gerçekçi olmayan bir vergi yasası yorumuna mı dayanıyor?
5. İstenen vergi hizmeti karapara aklama için yüksek riskli olarak kabul edilen yargı bölgelerini¹ kapsıyor mu?
6. Sunulacak vergi hizmetleri, nihai intifa hakkı sahiplerinin belirlenmesini zorlaştırabilecek karmaşık yapıların oluşturulmasını içerecek mi?

¹ FATF, benzer ülkelerin bir listesini yayınlamaktadır.

VERGİ KAÇIRILMASINA İLİŞKİN ÖRNEK OLAY

Bir meslek mensubu, uzun süredir birlikte çalıştığı ve aynı zamanda varlıklı bir birey olan müşterisinin vergi uyumu işleriyle ilgilenmektedir. Meslek mensubu, yeni bir yatırımı sebebiyle yıl içinde ortaya çıkan bazı gelirleri hakkında müşterisinden daha fazla ayrıntı ister. Müşteri, meslek mensubunu yatırım danışmanına yönlendirir ve onunla görüşmesini ister.

Yatırım danışmanı “İsviçre banka hesaplarının ayrıntılarına da ihtiyacınız olursa sizin için bir doküman hazırlamamı ister misiniz?” diye sorar. Meslek mensubu müşterisinin bu hesaplarını ilk kez duymuştur ve müşterisi için hazırladığı vergi beyannamelerinde bunlardan elde edilen gelir daha önce hiç yer almamıştır. Meslek mensubu danışmana bunların yeni hesaplar olup olmadığını sorar. Yaklaşık 10 yıl önce babasının ölümüyle bu hesapları açtığını öğrenir. Müşterisinin bu hesapları, İtalya’da bulunan mal varlığının gelirlerini içermektedir.

Meslek mensubu, müşterisiyle olan görüşmesinde İsviçre’deki hesaplarının varlığını gündeme getirir. Ancak müşterisinden bunlardan elde ettiği herhangi bir gelirin vergi beyannamelerine dahil edilmesine gerek olmadığı yanıtını alır. Müşteri, parayı vergi makamlarının gözünden uzak tutmanın en iyisi olacağını düşündüğünü ve böylece veraset ve intikal vergisini ödeme yükümlülüğünden de kaçınmış olacağını belirtir.

Meslek mensubu, müşterisine hem eksik beyan edilen geliri hem de veraset vergileri durumunu düzeltmeleri gerektiğini açıklar. Müşterisi, bununla ilgileceğini söyler, ancak birkaç ay sonra bile hiçbir şey yapılmamıştır ve meslek mensubunun hazırladığı vergi beyannamesine İsviçre gelirleri eklenmemiştir.

Meslek mensubu, müşterisinin vergi kaçırdığını bildiği için bundan sonraki süreçte kendisine hizmet sunamayacağını belirtir ve mesleki ilişkisini sonlandırır. Meslek mensubu yerel Mali İstihbarat Birimi ile birlikte Şüpheli İşlem Bildirim Raporu hazırlar.

Kilit İşaretler

- İlgili bazı gerçeklerin, vergi makamlarından gizlenmesine veya yanıltıcı bilgi sağlanmasına dair müşteriden gelen talepler.
- Anlaşmaların normal gizlilik seviyesinin çok daha ötesinde olması veya olağandışı sözleşme düzenlemeleri.
- İlgili varlıkların veya kurumların kilit intifa hakkı sahiplerinin belirsizliği.
- Siyasi nüfuz sahibi kişilerle bağlantılar.
- Müşteri veya ortakları hakkında medyada yer alan olumsuz haberler.

VERGİ BORCU YAPILANDIRMASINA İLİŞKİN ÖRNEK OLAY

Bir meslek mensubunun daha önce birkaç kez iş yaptığı bir avukat, meslek mensubunu yeni bir müvekkili ile tanıştırdı. Avukat, Bay Xavier’in vergi mükellefi olmadan önce (meslek mensubunun yaşadığı ülkede) varlıklarını yapılandırma konusunda danışmanlık hizmeti almak isteyen Güney Amerikalı başarılı bir iş insanı olduğunu belirtir.

Meslek mensubu, Bay Xavier ile tanışma toplantısı yapar. Geçmişi ve finansal durumu hakkında bilgi edinmek ister. Bay Xavier oldukça belirsiz yanıtlar vererek, parasının çoğunun mal alım satımında aracılık işi yapan erkek kardeşi ile yaptıkları başarılı işlerden geldiğini belirtir.

Bay Xavier, yapılandırmanın özel ve gizli olmasının çok önemli olduğunu vurgular. Kardeşi hakkında madenlerde zorunlu çalıştırma ile ilgili asılsız iddialarda bulunan eski iş ortağının sorun çıkarmaya çalıştığını belirtir. Varlıkların sahibinin kendisi olduğunun özellikle kendi ülkesinde bilinmemesi gerektiğini belirtir. Bay Xavier ayrıca vize işlemleri sürdüğü için işin çok acil olduğunu söyler.

Meslek mensubu, Bay Xavier’in servetinin kaynağı, gizlilik konusundaki ısrarı ve hizmeti aceleyle getirme baskısıyla ilgili vermek istemediği ayrıntıları göz önünde bulundurur. Bu sebeplerle istenilen bu hizmette bir karapara aklama riski olduğuna karar verir. Meslek mensubu yerel Mali İstihbarat Birimi ile birlikte Şüpheli İşlem Bildirim Raporu hazırlar.

* Not : Gizliliği korumak için isimler ve yargı bölgeleri değiştirilmiştir.

Ne Zaman Geri Çekilmelisiniz?

- Müşterinin vergi makamlarına yalan söyleme, onları yanıltma veya vergi kaçırma niyetinde olduğunu düşünüyorsanız. Meslek mensupları, ilgili tüm yasa ve düzenlemelere uymalı ve yanıltıcı bilgilerle ilişkilendirilmemelidir.
- Müşterinin gerçek niyetini gizlemek amacıyla, suç gelirlerini bir şirket veya başka bir yapıdan geçirmeye çalışarak vergiden kaçındığını düşünüyorsanız.

Şüpheli İşlem Bildirim Raporu Hazırlama

Müşterinin vergi kaçırdığından şüphelenirseniz veya suçtan elde ettiği gelirin muhasebesini tutuyorsanız, şüphelerinizi yerel Mali İstihbarat Birimine bildirme yükümlülüğünüz olabilir. Bazı ülkelerde bu, muhasebe meslek mensupları için yasal bir zorunluluktur.